

بزرگ‌ترین مصحف خطی جهان رونمایی شد

به گزارش آستان نیوز، آئین رونمایی از «قرآن بایسنغری» عصر دوشنبه 24 آبان 1395 خورشیدی با حضور دکتر غلامعلی حداد عادل؛ رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی، استاد غلامحسین امیرخانی، حجت‌الاسلام و المسلمین حجت گنابادی‌نژاد؛ رییس سازمان فرهنگی آستان قدس رضوی، گروهی از سفیران کشورهای اسلامی به همراه برخی از مدیران نهادها و سازمان‌های آستان قدس رضوی در نخستین موزه وقفی- خصوصی ایران برگزار شد.

به گزارش آستان نیوز، آئین رونمایی از «قرآن بایسنغری» عصر دوشنبه 24 آبان 1395 خورشیدی با حضور دکتر غلامعلی حداد عادل؛ رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی، استاد غلامحسین امیرخانی، حجت‌الاسلام و المسلمین حجت گنابادی‌نژاد؛ رییس سازمان فرهنگی آستان قدس رضوی، گروهی از سفیران کشورهای اسلامی به همراه برخی از مدیران نهادها و سازمان‌های آستان قدس رضوی در نخستین موزه وقفی- خصوصی ایران برگزار شد.

رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی در آئین رونمایی از «قرآن بایسنغری» در کتابخانه و موزه ملی ملک گفت: بازنشر قرآن بایسنغری، انتشار سرمشق یک دوره هنری است؛ همان چیزی که غربی‌ها از آن به عنوان «پارادایم» یاد می‌کنند. این نمونه‌های عالی و شگفت‌انگیز باید برای حفظ ریشه‌های هنر اسلامی به اهالی هنر عرضه شوند.

در این برنامه، دکتر غلامعلی حدادعادل با اشاره به بخش‌هایی از زیارت اربعین، گفت: فلسفه قیام امام حسین علیه‌السلام به روشنی در این زیارت آمده است. در فرازی از این دعا آمده است که سیدالشهدا علیه‌السلام خون خود را در راه تو نثار کرد تا بندگان را از جهالت و سرگردانی و گمراهی رهائی بخشد. اربعین تجدید پیمان با سیدالشهدا برای یک نهضت جهانی است.

رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی در ادامه به پیشینه تکریم قرآن از سوی مسلمانان اشاره کرد و افزود: مسلمانان از همان روزی که قرآن را از زبان پیامبر(ص) شنیدند، مضامین و مفاهیم بلند قرآن کریم را در سینه خود حفظ کردند و وقتی هنوز وحی تفصیلی قرآن کریم پایان نیافته بود، می‌دانستند باید در حفظ قرآن اهتمام ورزند.

وی با اشاره به جنگی که در سال نخست هجرت پیامبر(ص) رخ داد، افزود: در جریان آن جنگ، 70 تا 90 حافظ قرآن کریم به شهادت رسیدند و این نشان می‌دهد که مسلمانان از همان آغاز به حفظ قرآن کریم در سینه و دقت در کتابت آن اهتمام داشتند و علاقه‌مندی خود را به این کتاب آسمانی با کتابت، تذهیب، کتابسازی و کتاب آرایی نشان می‌دادند. مسلمانان آن مظهر و والا را در بهترین ظرف که همان هنر است، نگاه می‌داشتند.

رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی یادآور شد: البته ذات قرآن کریم نیز هنری است و خداوند اوج فصاحت و بلاغت را در آن به کار برده است. مسلمانان این هنر را که گوش‌نواز بود، چشم‌نواز کردند و بهترین و ارزشمندترین آثار قرآنی خود را به امام‌زاده‌ها و بقاع متبرکه سپردند. چنین است که اکنون آستان قدس رضوی صاحب بهترین و نفیس‌ترین و بی‌نظیرترین آثار هنری جهان اسلام است. در هیچ جای جهان اسلامی چنین سرمایه‌ای دیده نمی‌شود.

دکتر حداد عادل با قدردانی از موسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی و کتابخانه و موزه ملی ملک برای بازنشر این قرآن نفیس خاطرنشان کرد: بسیار ارزشمند است که قرآن بایسنغری در دسترس اهل هنر قرار گرفته است. نباید چنین اقداماتی را با ترویج دیگر هنرهای اسلامی همچون نوشتن قرآن کریم بر دانه برنج که در سودمندی آن شک داریم مقایسه کرد. بازنشر قرآن بایسنغری، انتشار سرمشق یک دوره هنری است؛ همان چیزی که غربی‌ها از آن به عنوان «پارادایم» یاد می‌کنند. این نمونه‌های عالی و شگفت‌انگیز باید برای حفظ ریشه‌های هنر اسلامی به اهالی هنر عرضه شوند.

رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی ادامه داد: چشم‌نوازی و قدرت و پیچیدگی خط این قرآن نفیس، راز و رمزی با خود دارد. جنبه‌های فنی این اثر نیز قابل تامل است. ابعاد کاغذی که برای این قرآن به کار رفته است، از پیشرفت صنعت کاغذسازی در ایران دوره تیموری نشان دارد و هنوز هم پس از حدود 600 سال، اثری از پوسیدگی در این کاغذ دیده نمی‌شود. این نوع کاغذسازی از عقل و دانش پیشرفته صنعت‌گران ایرانی در دوره‌های گوناگون حکایت دارد.

وی همچنین به نوع تذهیب این قرآن اشاره کرد و گفت: متأسفانه این قرآن، در تاریخ بر اثر رخدادهای گوناگون زمانه، پاره‌پاره و پراکنده شده است. این سند پرافتخار تاریخی آنقدر نفیس بود که هر فردی به داشتن برگی از آن افتخار می‌کرد.

حداد عادل برگ‌های پراکنده قرآن بایسنغری را به کیوترانی تشبیه کرد که از یک آشیانه برخاسته و لانه‌ای دیگر را برگزیدند و ادامه داد: اما بیشترین کیوترها بر گنبد بارگاه نورانی امام رضا علیه‌السلام نشسته‌اند. موزه آستان قدس رضوی بیش‌ترین صفحات این قرآن را در اختیار دارد. اکنون رخدادی بسیار نیکو روی داده و این قرآن به گونه‌ای آراسته منتشر شده است.

وی در ادامه سخنانش به دو هجوم پیاپی مغول و تیمور به ایران اشاره کرد و گفت: ایران چون کوره‌ای است که فلزات بدفلز را هم در خود به درستی شکل می‌دهد. فرهنگ و تمدن اسلامی کار خود را به درستی انجام داد و بزرگانی چون خواجه نصیرالدین

طوسی مغولان را به راه آوردند. نگارش چنین شاهکارهایی در فرهنگ و هنر ایرانی- اسلامی به قلم مغول‌ها و نوادگان‌شان نشانه عظمت فرهنگ ایران است.

رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی در پایان سخنانش ابراز امیدواری کرد فعالیت‌های فرهنگی آستان قدس رضوی توسعه یابد و دیگر گوهرهای فاخر گنجینه‌های آن نیز در اختیار هنرمندان قرار گیرد. دلایل دوام فرهنگ ایرانی

استاد غلامحسین امیرخانی، هنرمند و خوش‌نویس برجسته، دیگر سخنران این آئین بود. وی با طرح این پرسش که چرا فرهنگ ایرانی با وجود مشکلاتی که در تاریخ وجود داشته، دوام یافته است، گفت: آنگونه که باید و شاید از نظر فلسفه تاریخ به این مسئله پرداخته نشده است. یافتن زوایایی ناشناخته موجب می‌شود ریشه‌های خود را بهتر بشناسیم و از آن تاثیر بگیریم و در ادامه دادن این فرهنگ که از چند هزار سال پیش چراغ آن روشن شده است، بکوشیم. وی در بخشی دیگر از سخنانش به پیشینه کتاب‌آرایی در ایران اشاره کرد و افزود: این هنر به گفته کارشناسان، هنری یگانه نزد ایرانیان است. ایرانیان یکی از برترین ملت‌هایی به شمار می‌آیند که در گذر تاریخ، کتاب‌ها را به زیبایی و در تنوع بسیار منتشر می‌کردند تا بیننده مجذوب کتاب شود.

این هنرمند ادامه داد: نکته دیگری که کمتر به آن پرداخته شده، این است که چه خاصیتی در کشور ایران وجود دارد که از حکومت افرادی چون هولاکوی مغول چنین حامیان فرهنگی تربیت می‌شوند. این چرایی شکافته نشده است. چگونه انسان‌هایی که فقط طالب قدرت و ثروت و حکومت بودند، تبدیل به قوی‌ترین حکومت هنری ایران می‌شوند. ما از این نظر در معرفی فرهنگ خود کوتاهی کرده‌ایم.

* دستاورد اندیشه‌های سترگ

سیدمحمد مجتبی حسینی؛ مدیرعامل موسسه کتابخانه و موزه ملی ملک نیز در این برنامه گفت: باز نشر قرآن بایسنغری و اقداماتی از این دست، دقیقا آن چیزی است که در نیت بنیان‌گذار انقلاب اسلامی و رهبر معظم انقلاب اسلامی وجود داشته است.

وی یادآور شد: در منشور هفت ماده‌ای مقام معظم رهبری برای آستان قدس رضوی، دو بند اختصاصا درباره میراث هنری موجود در آستان قدس و رهنمودهایی به دست‌اندرکاران برای انجام کارهای سترگ در این گنجینه وجود دارد که سرمشق مدیران آستان قدس رضوی برای فعالیت در حوزه‌های فرهنگ و هنر به شمار می‌آید.

مراسم رونمایی از قرآن بایسنغری، پس از پایان سخنرانی‌ها با تقدیر از دست‌اندرکاران این تلاش ارزشمند و شگفت‌انگیز برگزار شد. رئیس سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی، استاد شهاب متین‌رضا؛ صحاف اثر و مجید فداییان؛ هنرمند و نگارگر و مدیر هنری پروژه باز نشر قرآن بایسنغری، از جمله تقدیرشدگان بودند.

در پایان مراسم همچنین نمایشگاه قرآن بایسنغری با نمایش نسخه اصل چهار قطعه از این قرآن نفیس و یگانه که در کتابخانه و موزه ملی ملک وجود دارد، به همراه تصویر برگه‌های موجود این قرآن در موزه آستان قدس رضوی گشایش یافت. این نمایشگاه چندرسانه‌ای با طراحی جذاب، تصویری چشم‌گیر از هنر کتابت و کتاب‌آرایی ایران به ویژه در عصر تیموری ارائه داده است.